

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/234139,Dyskusja-o-Ruchu-Wolnosc-i-Pokoj-oraz-zapowiedz-audioserialu-Archiwum-Pelnego-Pa.html>
28.02.2026, 00:45

Dyskusja o Ruchu „Wolność i Pokój” oraz zapowiedź audioserialu Archiwum Pełnego Pamięci IPN Kryptonim „Błękitni”

4 grudnia 2025 roku w Centralnym Przystanku Historia im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego przy ul. Marszałkowskiej 107 w Warszawie odbyła się dyskusja o Ruchu „Wolność i Pokój” podsumowująca prace nad audioserialem Archiwum Pełnego Pamięci „Kryptonim »Błękitni«”.

04.12.2025

[Ruch „Wolność i Pokój”](#)

Wydarzenie zorganizowane zostało przez Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w związku z obchodami Dnia Darczyńcy oraz 40. rocznicą utworzenia Ruchu „Wolność i Pokój”. Dzień Darczyńcy ustanowiony przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych w 2020 r., obchodzony tradycyjnie 6 grudnia, to wyjątkowe dla Archiwum Pełnego Pamięci święto. Archiwum IPN od samego początku solidarnie, wraz z pracownikami sieci Archiwów Państwowych, podnosi znaczenie i podkreśla rolę osób i instytucji, które zdecydowały o przekazaniu własnych kolekcji i zbiorów do narodowego zasobu archiwalnego. Spotkaniu towarzyszyła prezentacja unikatowych dokumentów dotyczących Ruchu „WiP” przekazanych do Instytutu m.in. w ramach projektu Archiwum Pełne Pamięci.

Dyskusję otworzyła dyrektorka Archiwum IPN Marzena Kruk. Przedstawiła założenia, osiągnięcia oraz plany związane z dalszą pracą nad projektem Archiwum Pełne Pamięci. Podkreśliła także wagę, jaką dla działań Archiwum ma dotarcie do młodego odbiorcy. To właśnie oddziaływanie na młode pokolenia było impulsem do promocji projektu Archiwum Pełne Pamięci i zabezpieczonych w IPN rodzinnych historii za pomocą serii podcastów, których opublikowano już ponad 100. To dzięki podcastom historia przestaje być jedynie zapisem przeszłości, a staje się żywym doświadczeniem — poruszającym, inspirującym i kształtującym wrażliwość słuchaczy.

Udział w dyskusji wzięli działacze „WiP”: dr Dariusz Zalewski, dr Konstanty Radziwiłł, Marek Adamkiewicz oraz jedna z autorek podcastu – Katarzyna Błaszczuk. Spotkanie poprowadziła Kinga Hałacińska. Podczas dyskusji poruszono kwestie znaczenia Ruchu w opozycji demokratycznej lat 80. i najważniejszych aspektów jego działalności: od spraw związanych z odmową złożenia przysięgi wojskowej, odsyłaniem książeczek wojskowych i walką o zmianę treści przysięgi oraz wprowadzenie zastępczej służby wojskowej, po sprawy ekologiczne i znaczenie międzynarodowe. Podkreślono skalę represji jaka spotkała członków i sympatyków Ruchu „WiP” ze strony władz PRL oraz znaczenie największego fenomenu Ruchu, jakim była jego szeroka różnorodność ideowa.

Na zakończenie spotkania Teresa Gallewicz-Dołowa z AIPN – pomysłodawczyni projektu Archiwum Pełne Pamięci – przedstawiła materiały promocyjno-edukacyjne przygotowane przez zespół APP, za pomocą których chcemy zaangażować w nasze działania najmłodsze pokolenie.

Zobacz więcej na stronie archiwumpamieci.pl

Warszawa

Centrala

Archiwum IPN, Opozycja w PRL

Spotkanie